

[Hans Schmidt.]

havende. Overvindelsen af EWG-EFTA-grænsen, som vi kalder det, er et program-punkt, men bortset herfra må jeg vel have lov til at sige, at jeg nu ser min argumentation for Danmarks medlemskab af fællesmarkedet bekræftet, sådan som jeg har fremført den gennem årene. Den skal jeg ikke gentage, men kun lige nævne, at jeg ikke kunne se nogen direkte gavn ved at følge EFTA-sammenslutningens omvej som et forhandlingsinstrument. Bestræbelserne for et løsere europæisk samarbejde i et stort frihandelsområde anså jeg for at være forkert ud fra et helhedssynspunkt og ud fra nødvendigheden af en fast europæisk enhed, som fællesmarkedet skulle danne indledningen til. Den politiske enhed kan nås endnu i Europa, og det kan den økonomiske også, men jeg kan ikke se rettere, end at i den ved frihandelsbestræbelserne hengangne tid er vilkårene ved vor indtræden blevet forringet stærkt, navnlig hvad angår afsætningen af landbrugsprodukter til Vesttyskland og Italien. At landbruget så desforuden er kommet i klemme alle vegne under den nye industrielle udvikling, gør ikke situationen bedre.

Det er da rigtigt, at det haster nu med at få indflydelse på og del i den europæiske landbrugsordning. Det er så at håbe, at også Storbritannien bliver medlem af fællesmarkedet, men jeg har den opfattelse, at Danmarks medlemskab ikke skulle betinges af, at formen for tilknytning bliver den samme som den, Storbritannien muligvis får på grund af de særlige forhold, som Commonwealth betinger. Formen for andre EFTA-partners tilknytning vil heller ikke blive den samme. I denne forbindelse vil jeg gerne minde om den i Europarådet fremsatte såkaldte Stendebachplan, som jeg har fremført ved en tidligere debat her i salen.

Hvad vilkårene i øvrigt angår, deler jeg ganske den højtærede udenrigsministers opfattelse, at det danske samfunds, herunder Grønlands og Færøernes, interesser må tilgodeses, ligesom jeg deler troen på en tilknytning, der omfatter alle skandinaviske lande, selv om formen ikke er den samme. Et nært vesteuropæisk samarbejde uden Norge og Sverige ville afgjort være et samarbejde med væsentlige mangler.

Med hensyn til Romtraktatens bestemmelser om arbejdskraftens bevægelighed er der endnu ikke vedtaget detaljerede regler, og jeg bifalder, at man fra dansk side vil søge dem uformet således, at danske arbejderes og funktionærers interesser ikke trædes for nær.

I fortsættelse af omtalen heraf bebudede den højtærede udenrigsminister, at også grænselandets særlige forhold med hensyn til bosætning og køb af jord ville blive taget op til undersøgelse.

Det er selvsagt noget, som har min særlige interesse, og som jeg gerne vil knytte nogle bemærkninger til.

Det er givet — og jeg har forståelse derfor — at den skelsættende beslutning, Danmark er i færd med at tage, også må henlede tankerne på grænselandet og de anførte særlige forhold, som dernede har deres egen betydning.

Jeg har da også tidligere og gentagne gange udtalt, at vi tysksindede nordslesvigere ikke nærer det ønske at se Danmark og det danske folk rendt over ende — som jeg da udtrykte mig — og med den tilføjelse, at vi heller ikke ønskede selv at blive rendt over ende. Som en garanti herimod nævnte jeg da også et ganske bestemt samarbejde mellem grænselandets nationale parter fremfor et tilfældigt samarbejde.

Hvis jeg har forstået den højtærede udenrigsministers korte omtale af disse forhold rigtigt — altså bosætningen og køb af jord — så er tanken denne, ved traktatlig eller lovmæssig hjemmel at regulere disse forhold. Det kan der formentlig ikke gøres nærmere rede for på nuværende tidspunkt; men jeg vil gerne allerede nu nævne som min opfattelse, at der da sandsynligvis vil blive tale om forholdsregler gældende for hele grænselandet Slesvig, idet nøjagtig de samme forhold vil råde over det hele grænseland, altså også syd for grænsen.

Jeg tænker da på muligheden af en ideel, men ganske realistisk grænselandsordning og ikke en ordning efter mottoet: øje for øje og tand for tand. Jeg tænker på en grænselandsordning, hvorved statslige aftaler respektive lovregler suppleres med eller erstattes af et samvirke mellem ledelserne af to dertil folkevalgte kompetente nationale organisationer, som jo står midt i